

Hitta till talböckerna!

**Om barn och talböcker för
föräldrar och lärare**

Vem får låna talböcker?

Känner du någon som längtar efter att läsa samma böcker som sina kamrater, men inte riktigt klarar av att läsa tryckt text? Då ska du tipsa om talböcker! Talboksläsningen gör det möjligt för barn och ungdomar med läshinder att läsa samma böcker som sina klasskamrater.

En talbok är en inläsning av en bok som är till för personer med läshinder. Ett läshinder kan ha olika orsaker. Läs- och skrivsvårigheter/dyslexi och synskada är de vanligaste. Men även till exempel rörelsehinder eller en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning kan innebära någon form av läshinder.

Också den som har ett tillfälligt läshinder får låna talböcker så länge behovet finns.

Låna talböcker

Barn och ungdomar lånar talböcker från närmaste bibliotek. Det kan antingen vara skolbiblioteket eller kommunbiblioteket.

Bibliotek med talbokstillsånd kan ladda ned talböcker från TPB:s katalog. Många bibliotek erbjuder lån av talböcker inte bara på skiva, utan också som minneskort eller redan nedladdade på mp3-spelare som man kan låna hem.

Skolbiblioteken som saknar talbokstillstånd kan kontakta sitt kommunbibliotek för att höra vilka möjligheter som finns att få låna talböcker därifrån.

Söka talböcker

Biblioteket är en guldgruva både vad det gäller böcker och kunskap. Bibliotekarien kan ge boktips och ta reda på om en speciell bok finns inläst som talbok.

På TPB:s webbplats (www.tpb.se) finns TPB-katalogen som innehåller nästan alla talböcker. Där kan du söka på titel och författare, men också olika ämnen och medietyper, till exempel alla talböcker för barn som handlar om äventyr.

Vilka böcker blir talböcker?

Allt från sagor och berättelser till faktaböcker läses in varje år. Barn och ungdomar är välkomna att lämna förslag på inläsningar till sitt närmaste bibliotek, som skickar önskemålet vidare till TPB.

De kan också lämna förslag via TPB:s särskilda webbplats för barn: www.tpb.se/barnens_tpb. Där finns även boktips, spel och annat spännande.

Läromedel

Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, har ansvar för inlästa läromedel till elever i förskola, grundskola, gymnasium och Komvux. Lärare vänder sig till SPSM med förslag på inläsning av läromedel. En stor del av SPSM:s läromedel går att söka i TPB-katalogen. Bibliotek med talbokstillstånd kan också ladda ned dessa. I TPB-katalogen finns även många faktaböcker som kan användas till annat temaarbete.

Olika barn behöver olika böcker. Därför finns flera typer av inläsningar:

Talböcker för lästräning

Barn med läs- och skrivsvårigheter kan träna sig att läsa tryckt text med hjälp av talböcker för lästräning. Dessa talböcker består av en normal inläsning och en långsam. Många bibliotek köper färdiga lästräningsspaket som innehåller både inläsning och tryckt bok.

Engelsk språkträning

TPB gör talböcker på lätt engelska för lästräning. Böckerna har två läshastigheter.

De böcker som används är bearbetade och förkortade texter, ofta av kända klassiker. De har olika svårighetsgrad. Det finns böcker lämpliga för barn i olika åldrar.

Specialinläsningar

Specialinläsningar är talböcker som främst är gjorda för barn med kognitiva funktionsnedsättningar. Boken har lättläst text och rak handling.

Specialinläsningar kan ha musikinslag eller ljudillustrationer och ibland flera inläsare. Allt för att förtydliga bokens handling och göra det lättare att lyssna.

Talböcker på andra språk

Bibliotek med talbokstillstånd kan ladda ned talböcker på andra språk än svenska från TPB. Det finns talböcker på drygt 20 olika språk. Hur många böcker som finns på varje språk varierar.

DAISY – ett format som ger många möjligheter

Talböckerna är gjorda i DAISY-format. Det är lätt att hitta i en DAISY-talbok. Man kan förflytta sig mellan rubriker, bläddra i boken, lägga bokmärken och söka fram en särskild sida.

Hur läser man talböcker?

För att läsa talböcker behöver man en dator med läsprogram, talboksspelare eller mp3-spelare.

Det finns flera modeller av fristående talboksspelare. Vissa är små och bärbara medan andra är rejäla med tydliga knappar. Olika spelare passar barn med olika former av läshinder.

Läsprogram för pc går att ladda ner gratis via TPB:s webbplats. Elever med läshinder får göra en kopia av anpassade läromedel för privat bruk. Då kan eleven ladda över talboken till sin egen mp3-spelare.

Huvuddelen av TPB:s nya talböcker för barn görs med fulltext, så kallade DAISY text och ljud. Då visas hela texten på datorskärmen, när man lyssnar. Texten markeras samtidigt som den läses.

Mer om värdet av talboks-
läsning i TPB:s broschyr:
Läsutveckling med talböcker
av Anita Hildén, speciallärare.

tpb talboks- och
punktskriftsbiblioteket

Talboks- och punktskriftsbiblioteket, Box 5113, 121 17 Johanneshov
www.tpb.se